

ChatGPT

Handvatten voor leraren in de klas

Handvatten bij het werken met ChatGPT

1. Wat vind je in dit document?
2. Wat is ChatGPT?
3. Wat betekent dit voor mij als GO! professional in mijn klas?
4. Aandachtspunten bij het werken met ChatGPT
5. GO! navigator
6. Bronnen

1. Wat vind je in dit document?

Wat als je als leerling maar een paar termen moet ingeven en de computer schrijft je boekverslag of groepsopdracht? Wat als je als leraar een paar termen intikt en de computer maakt er een opdracht van voor je leerlingen? Denk je dan 'Wauw?' of begin je nu spontaan te vloeken?

Met de komst van ChatGPT werden bovenstaande situaties realiteit en wat we er ook over denken, we moeten er dus iets mee.

In dit document leggen we kort uit wat ChatGPT doet en hoe we er met z'n allen mee aan de slag kunnen gaan. We hebben het hier over een innovatie die in sneltempo alle aandacht naar zich toetrokken heeft en die wellicht ook in de toekomst deel zal blijven uitmaken van het onderwijsleerproces. We reiken daarom handvatten aan om er op een constructieve en effectieve manier mee aan de slag te gaan. We beschrijven die als inzichten.

Een innovatie bevat ook veel ongekende aspecten. We formuleren daarom enkele aandachtspunten onder de inzichten.

Deze handleiding vind je ook terug in de PBD-GO! Materialenbank op GO! Navigator in de ruimte 'digitale transformatie'. Je vindt er nog veel ander materiaal met een link naar deze en andere inhoud.

2. Wat is ChatGPT?

ChatGPT is een ontwikkeling van OpenAI (openAI.com), een Amerikaanse onderzoeksinstituting in artificiële intelligentie en mede gefinancierd door o.a. Microsoft.

Artificiële intelligentie of kunstmatige intelligentie slaat op een systeem dat in staat is om zelfstandig te leren en beslissingen te nemen in nieuwe situaties op basis van wat het geleerd heeft. Het maakt zichzelf met andere woorden steeds beter.

ChatGPT is een chatbot waar men vragen of opdrachten kan invoeren en waarbij een getraind taalmodel in staat is menselijke interactie te benaderen. Chatbots kennen we al uit de commerciële sector. Je kent wel de site waar opeens een venster oppopt 'Hallo, ik ben Stef, kan ik je helpen?'. Zo helpt ChatGPT jou of je leerlingen dus ook. En de resultaten die we uit deze chatbot krijgen, zijn soms echt verbluffend goed.

ChatGPT is op dit ogenblik gratis in het kader van verder onderzoek, maar zal dat zo blijven?

3. ChatGPT: wat betekent dit voor mij als GO!-professional in mijn klas?

In dit onderdeel geven we een aantal inzichten mee die je kunnen helpen wanneer ChatGPT je klas binnenkomt. Inzicht 1 en 2 geven aan hoe je kunt vermijden dat een opdracht volledig door ChatGPT ingevuld wordt. Met inzichten 3 tot 5 geven we mee hoe je als leraar op een doordachte manier gebruik kunt maken van deze innovatie.

3.1 Inzicht 1: het proces is belangrijk

Veel bezorgdheden die leven rond ChatGPT verwijzen eigenlijk naar een systeem dat al langer bestaat. Denk aan de verwoording van een literaire beleving, de spreekbeurt of grote opdracht waarvan je niet zeker weet hoeveel tijd derden (ouders, broers/zussen, vrienden, ...) besteed hebben aan het (helpen) schrijven van het schriftelijk resultaat. Of misschien kwam diezelfde ingediende taak wel gewoon van het internet? Om te vermijden dat we met heel veel vragen zitten over het eindresultaat blijven heel veel tips die vandaag ook van kracht zijn nog steeds overeind.

Voorbeelden:

1. Werk met tussenstappen of deelopdrachten richting eindresultaat.
2. Geef als leraar tussentijdse feedback en vraag om die feedback te verwerken.
3. Laat leerlingen tussentijdse feedback geven op het werk van elkaar en vraag om die feedback te verwerken.
4. Laat leerlingen zelfreflectie schrijven bij de tussenstappen die ze nemen.
5. Zorg dat een deel van de opdracht tijdens de lessen kan gebeuren.
6. Ook het (eind)gesprek of de vragen tijdens de presentatie maken deel uit van het proces. Ze polsen bovendien naar de inhoudelijke kennis van leerlingen over hun onderwerp.
7. Vraag naar een bronvermelding en laat leerlingen aangeven waar ze al dan niet ChatGPT gebruikt hebben.
8. ...

3.2 Inzicht 2: de inhoud van de opdracht is de uitdaging (context is belangrijk)

ChatGPT kan veel genereren, maar kan nog altijd niet in je persoonlijke leven duiken. Dat maakt natuurlijk het verschil tussen 'authentiek' en 'niet authentiek'. Wanneer de opdracht, los van ChatGPT, ook informatie verwacht die geen algemene kennis is, wordt het boeiend. ChatGPT kan immers enkel antwoorden geven op basis van gegevens tot en met 2021 waarmee het taalmodel gevoed werd. Op vragen over meer recente gebeurtenissen of gegevens, kan het moeilijk een antwoord bieden. De technologie heeft verder ook geen idee van de context (de omstandigheden, plaats, tijd, ...) waarin je de vraag of opdracht aangeeft. Daarom zal het eindresultaat bij aanvang ook erg algemeen zijn en misschien te vaag. Je kan verder doorvragen door op basis van het verkregen antwoord steeds meer details te geven van wat je verwacht, maar wees realistisch en weet dat hier een grens aan is.

1. Zoek naar een actueel of heel specifiek onderwerp.
2. Vraag van je leerlingen een persoonlijke touch.

3.3 Inzicht 3: kansen om te werken aan de eindtermen met transversaal karakter

De eindtermen met transversaal karakter zijn die eindtermen die niet gebonden zijn aan een specifiek vak of leergebied zoals sleutelcompetentie 4, het werken aan digitale competentie en mediawijsheid, of sleutelcompetentie 13, het werken aan de leercompetenties. De komst van ChatGPT zet deze sleutelcompetenties zeker in hun sterkte.

Voorbeelden:

3.3.1 Sleutelcompetentie 4

Digitale competenties en mediawijsheid

Digitale media en toepassingen gebruiken om te creëren, te participeren en te interageren: leer vooral begrijpen op welke manier deze technologie een meerwaarde voor je leerproces kan betekenen en waar de grenzen liggen.

1. Bespreek met leerlingen hoe AI kan leiden tot verschillende vormen van plagiaat. Hoe kunnen ze dit voorkomen? Wat zijn auteurs- en portretrechten en wat is het gevolg hiervan voor de gegenereerde tekst?
2. Bespreek met leerlingen wat 'fake news' is en leer hen kritisch kijken naar de informatie in de gegenereerde teksten. De bronvermeldingen zien er vormelijk namelijk heel betrouwbaar uit.
3. Laat leerlingen ook de voor- en nadelen van andere AI-tools ontdekken. Zo is er bijvoorbeeld Dall.E 2, een AI-tool die beelden oplevert op basis van tekstuele beschrijvingen. Hiermee kan je erg creatieve afbeeldingen creëren. De onderstaande afbeelding bijvoorbeeld is het antwoord van de zoekmachine op de vraag: 'geef een afbeelding van de les basketbal in de stijl van Rubens'.

4. Bekijk met je leerlingen hoe ze kritisch en ethisch omgaan met digitale en niet-digitale media en informatie. Hoewel ChatGPT algoritmes aan boord heeft die kwetsende resultaten tracht te vermijden, kan dit nooit gegarandeerd verhinderd worden. De technologie kampt ook nog met een zwakte van vooroordelen in het eindresultaat. Het model werd immers getraind op basis van erg veel informatie en gesprekken op het net waar steeds een bepaalde mening achter schuilde. Je moet dus steeds erg kritisch omgaan met het resultaat en nooit zomaar opinies van deze technologie voor de absolute waarheid aannemen.

Voorbeeld:

Op de vraag welke theorieën er verspreid worden over het ontstaan van het coronavirus, geeft ChatGPT gelukkig al wat nuance bij bestaande complottheorieën. Je kan dus maar best opletten wanneer je als leraar dergelijke vragen opgeeft om een kritisch antwoord op te formuleren. Het is vooral belangrijk dat je je eigen mening laat gelden en niet zomaar een mening overneemt die deze technologie produceert. Niet elk gegenereerd antwoord zal steeds dezelfde nuance bevatten. Door louter stukken tekst over te nemen zal je als leerling al snel in de problemen komen wanneer er een debat in de klas volgt.

Welke theorieën worden er verspreid over het ontstaan van het coronavirus?

Er zijn verschillende theorieën over het ontstaan van het coronavirus (SARS-CoV-2), waaronder:

- Natuurlijke oorsprong: De meest voorkomende theorie is dat het virus is ontstaan in wilde dieren en vervolgens is overgegaan op de mens. De eerste gevallen van COVID-19 werden geassocieerd met een vismarkt in Wuhan, China, waar wilde dieren, waaronder vleermuizen, werden verkocht.
- Labo ontsnapt: Er zijn beweringen geweest dat het virus is ontstaan in een laboratorium in Wuhan, China, en is ontsnapt. Er zijn beweringen dat het Wuhan Institute of Virology een labo had dat zich richtte op de studie van coronavirussen in vleermuizen, en dat het virus zou zijn ontsnapt uit dit labo. Er zijn echter geen bewijzen gevonden die deze theorie staven.
- Biowapen: Er zijn beweringen geweest dat het virus is ontstaan als een biowapen, of dat het bewust is gecreëerd en verspreid. Er is echter geen bewijs gevonden dat dit het geval is en de meeste wetenschappers geloven dat het virus een natuurlijke oorsprong heeft.

Het is belangrijk op te merken dat het ontstaan van het coronavirus nog steeds onderwerp van onderzoek is en er geen definitief antwoord is. Wetenschappers over de hele wereld blijven onderzoek doen naar de oorsprong van het virus en de manier waarop het zich heeft verspreid.

3.3.2 Sleutelcompetentie 13

Leercompetenties met inbegrip van onderzoekscompetenties, innovatiedenken, creativiteit, probleemoplossend en kritisch denken, systeembdenken, informatieverwerking en samenwerken

1. Gebruik ChatGPT als een soort zoekmachine en geef je leerlingen bijkomende bronnen om de vergelijking te maken met wat de robot genereerde. Zie voorbeeld onder
2. Bedenk met de studenten (synchroon of asynchroon) de toetsvragen die ChatGPT moet beantwoorden. Laat de chatbot de toets maken en kijk deze met de klas na. Door de studenten de vragen te laten bedenken, moeten zij de stof al voor een groot deel beheersen. Door de antwoorden na te kijken werk je aan kritisch denken, kan je de stof herhalen en eventuele misconcepties bespreken. (www.blendit.nu)
3. Maak groepjes. Geef elk groepje een onderwerp waarover ze drie vergelijkbare vragen aan de chatbot moeten stellen. Vergelijk de antwoorden van de chatbot. Welke verschillen zijn er tussen de antwoorden en wat is de betekenis hiervan? (blendit.nu)
4. Bespreek met leerlingen hoe je de juiste 'prompts' of de juiste instructie geeft aan het AI-systeem om het beste resultaat te verkrijgen. Dit geldt niet enkel voor ChatGPT, maar ook voor het gericht zoeken met een zoekmachine. Leerlingen juiste vragen leren stellen of instructies formuleren, kan de leerontwikkeling van de leerlingen net vergroten. (bron VRT)
5. Laat leerlingen de tekst verbeteren op basis van hun bevindingen. Zo leren ze kritisch kijken naar de gegenereerde tekst, die misschien veel lager zou scoren dan wanneer ze zelf de tekst zouden schrijven.
6. Laat leerlingen bijhouden op welke manier ze ChatGPT gebruiken voor tekstproductie. Deze werkwijze en de resultaten voegen ze toe aan hun eindproduct; bv. een spreekopdracht die eerst op papier uitgeschreven moet worden. Op deze manier kan je zowel het proces, als het eindproduct evalueren.
7. Gebruik de tool als brainstormassistent.
8. Het is soms moeilijk voor leerlingen om inspiratie te krijgen voor een bepaalde opdracht of een oplossing voor een probleem te bedenken. AI-modellen kunnen leerlingen aan ideeën helpen waar ze misschien zelf niet konden opkomen. Leer hen wel om goed na te denken over de waarde van de gegenereerde ideeën voor hun opdracht. Laat hen vooral verder bouwen op deze ideeën en stimuleer hen om het beter te doen dan ChatGPT en écht creatief te zijn.

In onderstaand voorbeeld werd aan ChatGPT gevraagd wat de aanleiding was van de Guldensporenslag in 1302. ChatGPT slaagt er gedeeltelijk in om de reden van het conflict op te geven, maar gaat bijvoorbeeld volledig de mist in over de plaats waar het conflict zich voordeed. Er bestond immers geen plek die Gulden Sporen heette.

ST

Wat was de aanleiding van de Guldensporenslag in 1302?

De Guldensporenslag was een belangrijke slag tussen de Vlaamse steden en de Franse koning Filip de Schone in 1302. De aanleiding voor de slag was de ontevredenheid van de Vlaamse steden over de hoge belastingen die de Franse koning oplegde en zijn pogingen om de macht over de Vlaamse steden te vergroten. De Vlamingen, onder leiding van Jan I van Namen, verzetten zich tegen de Franse overheersing en wonnen uiteindelijk de slag bij Gulden Sporen, een dorp in de buurt van Kortrijk. Dit was een belangrijke overwinning voor de Vlamingen en leidde tot meer autonomie voor de Vlaamse steden.

3.4 Inzicht 4: kansen om te werken aan de inhoudelijke eindtermen

We werken hier de sleutelcompetentie Nederlands en andere talen wat meer uit omdat ChatGPT vanzelfsprekend gaat over taal. Ook voor de andere inhoudelijke sleutelcompetenties zijn er sowieso mogelijkheden. Die vind je onder andere terug bij de input van inzicht 3 zoals het voorbeeld over de Guldensporenslag ook duidelijk maakt.

3.4.1 sleutelcompetentie 2 en 3: moderne talen

- Doelgericht schrijven
  - In de basisvorming Nederlands en vreemde talen leren de leerlingen om doelgericht teksten te schrijven. De leerlingen kunnen daarbij **talige hulpmiddelen** gebruiken. Chat GPT is er slechts één van. Net als volwassenen die toegang hebben tot alle mogelijke hulpmiddelen, kunnen we de leerlingen gedurende het secundair onderwijs vertrouwd maken met en bewust leren omgaan met allerlei tools, zoals Chat GPT, de schrijfassistent, de lidwoordenapp, de woordenlijst ... We hanteren deze hulpmiddelen om onze teksten beter te maken, want ook in het echte leven hebben we te allen tijde toegang hiertoe.
  - Daarnaast kan het boeiend zijn om voor Nederlands 'wedstrijden' te organiseren: **chatbot versus mens**. De leerlingen kunnen bijvoorbeeld reclameboodschappen opzoeken, zelf een reclameboodschap schrijven en Chat GPT de opdracht geven om een reclameboodschap te ontwikkelen (productie van de **persuasieve tekstsoort**). Daarbij zullen de leerlingen prescriptieve teksten lezen, schrijven én beoordelen, door middel van de computationeel gegenereerde teksten die de leerlingen **kritisch zullen controleren**. Zo functioneert de AI-tekst als een contrasterend voorbeeld voor de leerlingen. Wie doet het beter op basis van de criteria die de leerlingen samen hebben vastgelegd? De chatbot of de leerlingen? Wie haalt de hoogste score? En waarom? Waar onderscheidt de mens zich van de machine?
  - Bij de **argumentatieve tekstsoort** kunnen we Chat GPT inzetten als debatpartner om argumenten voor of tegen een stelling te formuleren. Bij de voorbereiding op een debat in de klas, kunnen we de leerlingen in subgroepen argumenten laten bedenken en vervolgens die argumenten laten aanvullen door Chat GPT (of omgekeerd).
  - Wat opvalt bij door Chat GPT gegenereerde teksten, is dat de vorm niet beantwoordt aan **tekstconventies**. De vormcorrectheid wordt bijgevolg belangrijker: de vorm van de teksten, de structuur en indeling in alinea's,

beantwoorden (nog) niet aan wat we verstaan onder doelgerichte, kwaliteitsvolle teksten. We krijgen een doorlopende tekst, hoogstens ingedeeld in alinea's. Leerlingen kunnen bij die teksten bijvoorbeeld een titel en tussentitels toevoegen evenals ondersteunend beeldmateriaal; de tekst zinvol indelen in paragrafen en alinea's en kernzinnen formuleren. Dat kunnen we doen aan de hand van **vaste tekststructuren**. De samenhang, causale verbanden, de tekstconventies, tekststructuur en de logica, bepalen de doelgerichtheid van de tekst.

- Creatief schrijven voor Nederlands
  - Laat een door AI-gegenereerde tekst omzetten naar een ander genre. Laat de leerlingen een eerder informatieve of academische tekst bijvoorbeeld herwerken naar een promotekst of een gedicht.
- Herformuleren en redigeren van teksten (specifiek gedeelte)
  - In het specifiek gedeelte leren de leerlingen ook om teksten te **herformuleren** en te **redigeren**. Hoe kunnen we teksten klaarstomen voor publicatie? De leerlingen kunnen in de klas samenwerken aan een redactieteam, om een tekst op de sociale media van de school te publiceren voor de openklasdag. Hierbij kunnen de leerlingen samenwerken met ChatGPT om inspiratie op te doen. Hoe kunnen ze hun teksten verbeteren met ChatGPT, naast andere talige hulpmiddelen, zoals een digitaal synoniemenwoordenboek, de schrijffassistent, taaladvies ...?
  - Voor het creëren van teksten kunnen de leerlingen doelgericht gebruikmaken van ChatGPT als ondersteunend hulpmiddel om hun teksten te **verrijken**.
- Informatie beoordelen voor Nederlands
  - De leerlingen kunnen allerlei teksten gegenereerd door chatbots **beoordelen op betrouwbaarheid, bruikbaarheid en correctheid**. Wanneer we vandaag zoekrobots gebruiken, beoordelen we welke websites er betrouwbaar uitzien. Bij ChatGPT formuleert het AI-systeem een antwoord op onze vragen op basis van bronnen die voor ons onbekend blijven. Wie een kritisch bronnenonderzoek wil voeren, komt dus bedrogen uit bij Chat GPT. Door leerlingen hierop attent te maken, ontwikkelen we **leercompetenties** en talige competenties tegelijkertijd. Hoe betrouwbaar is de AI-tekst? En als de tekst een verfrissend perspectief geeft; hoe bruikbaar is die tekst dan? Welke zinnen willen we eventueel integreren in onze tekst en waarom? Welke zinnen nemen we zeker niet over? Die **afweging** wint aan belang in het schrijfonderwijs.
  - Laat de leerlingen een tekst genereren met ChatGPT. Vervolgens duiden ze aan welke woorden of delen van de tekst ze niet begrijpen. Nu is het zo dat leerlingen teksten genereren die ze zelf niet begrijpen en indienen, maar daardoor niet kunnen toelichten. Aan de hand van **woordenschatstrategieën** kunnen de leerlingen het tekstbegrip vergroten. Ze kunnen in een volgende stap de verduidelijking bespreken met medeleerlingen. Tot slot laat je de leerlingen de tekst in voor hen begrijpelijke taal schrijven.

3.5 inzicht 5: kansen om de leerkracht te ondersteunen in de voorbereidingen en het verwerken van het leerproces

ChatGPT is niet enkel interessant voor leerlingen, maar ook voor leraren die ervoor kiezen om de technologie te omarmen mits een kritische blik op deze technologie. Je kan het systeem als het ware inzetten als een heuse onderwijsassistent. Zo kan je ChatGPT inzetten om:

- Ideeën te genereren om een bepaald lesonderwerp aan te leren
- Stappenplannen op te stellen voor praktijkopdrachten
- Rubrics en evaluatiecriteria aan te maken
- Differentiatieoefeningen aan te maken op basis van een basisopdracht

Deze onderwijsassistent is er wel een die je net als een (beginnende) stagiair erg goed zult moeten opvolgen.

4. Aandachtspunten bij het werken met ChatGPT

Zijn er dan geen aandachtspunten bij het werken met deze nieuwe technologie? Vanzelfsprekend wel. We zetten er een paar voor jullie op een rijtje.

4.1 Aandachtspunt 1: overkill

Het risico van alle media-aandacht die deze ontwikkeling krijgt, is dat we met z'n allen ChatGPT gaan inzetten in onze lessen. Voor leerlingen is de lol er dan ook al snel af. Een gesprek met het schoolteam of in de vakgroep over het gebruik van deze tool is dus niet onbelangrijk. Dit geldt trouwens niet alleen voor ChatGPT, maar voor alle tools die in schoolverband gebruikt worden.

1. Welke tools worden door het hele schoolteam gebruikt? Hiervoor heb ik een beleid op schoolniveau nodig.
2. Welke tools worden vooral vakgroepspecifiek gebruikt? Hiervoor voorzie ik afspraken op vakgroepniveau.
3. Welke tools vind ik als leraar interessant? Hier pas ik op dat het middel niet het doel wordt. Het moet dus een meerwaarde zijn in het didactisch proces.

4.2 Aandachtspunt 2: Wees transparant en duidelijk over het gebruik van ChatGPT in jouw klas.

Wees zelf niet bang van het gebruik van AI. Probeer ChatGPT zelf eens uit in de klas en stel zelf grenzen over het gebruik ervan voor jouw vak. Maak leerlingen duidelijk hoe jij wil dat ze met deze technologie omgaan: wanneer kan het wel, wanneer niet.

4.3 Aandachtspunt 3: bescherming van persoonsgegevens

Chat GPT is een toepassing die teksten kan genereren door middel van artificiële intelligentie, getraind op een zeer uitgebreid taalmodel. Deze toepassing is helemaal niet bedoeld om persoonsgegevens mee te verwerken en wordt door ook best niet voor ingezet. Het verwerken van persoonsgegevens met dergelijke content-genererende applicatie houdt

brengt immers belangrijke risico's met zich mee. Zo wordt geen enkele garantie gegeven voor de veiligheid van verwerkte gegevens of de juistheid van gegenereerde content. Een passage in een leerlingenvolgsysteem zou dus mogelijk welk een bovengemiddeld literair karakter kunnen vertonen, in zo'n context moet toch voorrang worden gegeven aan juistheid en menselijke nuance.

Daarenboven zijn voorbeelden bekend van zelflerende chatbots die ronduit ongepast taalgebruik gaan gebruiken die door de eindgebruiker als psychologisch stresserend worden ervaren. Wanneer we het hebben over persoonsgegevens zijn feitelijke accuraatheid, desgevallend met een milderende menselijke nuance veel belangrijker dan het afleveren van een plausibel klinkende en taalkundige correcte maar inhoudelijk onjuist stuk tekst. De huidige toepassing is dan ook veeleer een showcase om aan te tonen wat in de nabije of niet zo nabije toekomst mogelijk zal zijn op het vlak van geautomatiseerde content-creatie, maar kan in geen enkel geval beschouwd worden als een middel waarmee op een veilige en verantwoorde manier gegevens van leerlingen, personeelsleden of andere personen mogen worden verwerkt.

Het is dan ook niet voor niets dat Open AI, dat de technologie heeft ontwikkeld, zelf oproept om geen gevoelige persoonsgegevens in te voeren, en zelfs om juridische advies in te winnen voorafgaand aan het inzetten van chat GPT of andere A.I. technologie voor een concrete toepassing.

4.4 Aandachtspunt 4: ChatGPT krijgt wellicht wel concurrentie

Naast de op artificiële intelligentie gebaseerde toepassingen 'Dall.E 2' voor creatieve afbeeldingen en de automatische spraakherkenningstoepassing 'Whisper' die door het onderzoeksbedrijf OpenAI ontwikkeld werden, zet ook de concurrentie zich schrap om voet aan wal te krijgen in de open markt van de artificiële intelligentie. Google werkt aan een platform LaMDA, maar dit platform werd eerder nog niet aan de gewone burger ter beschikking gesteld. Dit is wellicht een kwestie van tijd.

Wist je trouwens dat ook heel wat Vlaamse instellingen en bedrijven met artificiële intelligentie bezig zijn om bijvoorbeeld gepersonaliseerd leren te ondersteunen of onderzoeksresultaten sneller en objectiever te analyseren? Dit zijn slechts enkele voorbeelden. Ook in een aantal bekende leeromgevingen van de Big Tech wordt artificiële intelligentie al gebruikt om het leerproces te ondersteunen.

4.5 Aandachtspunt 5: controle van de eigenheid van een leerlingenwerk

Op dit ogenblik bevat ChatGPT nog geen bronnenvermelding. Wellicht is dat slechts kwestie van tijd vooraleer ook dit er aan komt. Moderne plagiaatsoftware slaagt er momenteel niet in om een onderscheid te maken tussen eigen werk van leerlingen en AI-gebaseerde teksten. Als je twijfelt over de authenticiteit kun je het werk van leerlingen eventueel vergelijken met vorig werk. Bij twijfel is het gesprek aangaan met de leerling een goed idee. Dat gesprek kan zowel over de inhoud als over je twijfel gaan.

4.6 Aandachtspunt 6: Ga met leerlingen het gesprek aan over de valkuilen van ondoordacht gebruik van deze technologie

Besprek met leerlingen wat deze technologie voor hun leerproces kan betekenen. Duid op de gevaren om hun werk zomaar over te laten aan de technologie. Het is immers belangrijk dat leerlingen zelf kennis verwerven en in staat zijn teksten samen te vatten, inzicht in bronnen te verwerven en hun schrijfvaardigheden en creatief denken verder te ontwikkelen. Maak dit aan de hand van voorbeelden duidelijk in de lessen zodat leerlingen echt inzien dat ze in de problemen komen als ze zomaar alles kopiëren op basis van deze technologie. Deze innovatie zal leerlingen immers niet in elke situatie kunnen ondersteunen waardoor ze moeten terugvallen op eigen kennis en een dieper begrip van de leerinhouden (bijvoorbeeld in onderhandelingen over prijs of belangrijke thema's kan men niet zomaar even uit de vergadering lopen om de technologie te raadplegen).

Besprek tegelijk wat deze technologie wél kan betekenen in het leerproces voor jouw vak. Maak zelf de denkoefening binnen de context van jouw leerinhouden en leer mogelijke strategieën expliciet in de les aan wanneer er wel kansen liggen. Het is immers belangrijk dat leerlingen op een goede manier leren omgaan met innovatie en in functie van de context kritisch kunnen beslissen in welke situaties ze wel en niet gebruik kunnen maken van artificiële intelligentie.

Bekijk ook goed met leerlingen hoe ze vermijden om persoonlijke informatie in een programma als ChatGPT te delen. We weten immers niet wat er met de info gedaan wordt. Hier zien we ook terug een koppeling met mediawijsheid.

5. GO! navigator

GO! Professionals vinden in de GO! Navigator extra informatie over digitale transformatie.

6. Bronnen

- Duysburgh, P. & Heyman, R. (2023, 23 januari). *ChatGPT verover het klaslokaal: waarom leerkrachten de tool moeten omarmen*. VRT. Geraadpleegd van, <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2023/01/23/opinie-chatgpt/>

- Kennisnet (2022, 21 december). *Is ChatGPT de volgende gamechanger voor het onderwijs?* Geraadpleegd van, <https://www.kennisnet.nl/artikel/18731/is-chatgpt-de-volgende-gamechanger-voor-het-onderwijs/>
- Vrije Universiteit Amsterdam (2022, 19 december). *Omgaan met ChatGPT in het onderwijs.* Geraadpleegd van, <https://vu.nl/nl/nieuws/2022/omgaan-met-chatgpt-in-het-onderwijs>
- **Fitzpatrick, D., & Still, K. (2023, 18 januari). *ChatGPT: Benefits, threats & opportunities for schools. SecEd, The Voice for Secondary Education.* Geraadpleegd van, <https://www.sec-ed.co.uk/best-practice/chatgpt-benefits-threats-and-opportunities-for-schools-openai-chatbot-gpt-3-education-cheating-exams-essays-workload-teachers/>**
- Van Gorp, S. (2023, 9 januari). *Moedig studenten aan de intelligente software ChatGPT te gebruiken.* De Tijd. Geraadpleegd van, <https://www.tijd.be/tablet/newspaper/opinie/moedig-studenten-aan-de-intelligente-software-chatgpt-te-gebruiken/10439277>
- Metis (2023). *ChatGPT en de impact op het onderwijs. Podcast: een gesprek met experts Erdinç Saçan en Eric Slaats.* Geraadpleegd van, <https://app.springcast.fm/17442/chatgpt-en-het-onderwijs>
- **@herfteducator (2023). *A Teacher's Prompt Guide to ChatGPT aligned with 'What Works Best'.* Geraadpleegd van, <https://drive.google.com/file/d/15qAxnUzOwAPwHzoaKBJd8FAgiOZYclxq/view>**
- Sharples, M. (2022, 17 mei). *New AI tools that can write student essays require educators to rethink teaching and assessment.* Geraadpleegd van, <https://blogs.lse.ac.uk/impactofsocialsciences/2022/05/17/new-ai-tools-that-can-write-student-essays-require-educators-to-rethink-teaching-and-assessment/>
- Linder, A. (2023, 18 januari). *ChatGPT: Het revolutionair taalmodel dat onderwijs naar een hoger niveau tilt.* Surf Communities, geraadpleegd van https://communities.surf.nl/ai-in-education/artikel/chatgpt-het-revolutionaire-taalmodel-dat-onderwijs-naar-een-hoger-niveau?utm_medium=social&utm_campaign=2023-01-social&utm_kwd=chatgpt-het-revolutionaire-taalmodel-dat-onderwijs-naar-een-hoger-niveau&utm_source=linkedin&utm_content=onderwijs
- Heidinga, J. (2023, 15 januari). *Werkvormen met Chat GTP.* Blend It. Geraadpleegd van <https://blendit.nu/werkvormen-met-chat-gtp/>
- Europese Commissie, Directoraat-generaal Onderwijs, Jongerenzaken, Sport en Cultuur (2022). *Ethische richtsnoeren voor het gebruik van artificiële intelligentie (AI) en data bij onderwijzen en leren voor onderwijsactoren*, Bureau voor publicaties van de Europese Unie. <https://data.europa.eu/doi/10.2766/181556>
- Faems, B. (2023, januari 20). *Maakt artificiële intelligentie straks het huiswerk van je leerlingen?* De Digitale Methode. Geraadpleegd van, [Maakt artificiële intelligentie straks het huiswerk van je leerlingen? \(ampproject.org\)](https://www.ampproject.org/maakt-artificiele-intelligentie-straks-het-huiswerk-van-je-leerlingen/).
- Schroeven, M., Buelens, W., & Kirschner, P. (2023, 23 januari). *Artificiële intelligentie: wat moet je als leerkracht weten over ChatGPT?* ExCEL, Expertisecentrum voor effectief leren, Thomas More. Geraadpleegd van, <https://excel.thomasmore.be/2023/01/artificiele-intelligentie-wat-moet-je-als-leerkracht-weten-over-chatgpt/>
- Website So Simple. (2023, 7 januari). *ChatGPT Explained: What is Chat GPT by OpenAI? Are we doomed?* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=UnCJHvMmOsg>

- Chat GPT Cursus. (2023, 20 januari). *Chat GPT Nederlands - Hoe gebruik je het? - Chatgpt cursus*. Geraadpleegd van <https://www.chatgptcursus.be/>
- Hilleman, D., Zimprich, S., *ChatGPT legal challenges legal opportunities*, geraadpleegd van <https://www.fieldfisher.com/en/insights/chatgpt-legal-challenges-legal-opportunities>